

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδότησης: 101/2020

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

(Τμήμα Γ')

Συνεδρίαση της 30^{ης} Ιουνίου 2020

Σύνθεση :

Πρόεδρος: Βασιλική Δούσκα, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

Μέλη: Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Αντιπρόεδρος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, Νίκη Μαριόλη, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Κυριακή Παρασκευοπούλου, Χρήστος Μητκίδης, Βασιλική Παπαθεοδώρου, Αικατερίνη Γαλάνη, Ευάγγελος Μαρίνης, Νικόλαος Μουκαζής, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Σταυρούλα Μπανάκου, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ. (γνώμη άνευ ψήφου).

Αριθμός ερωτήματος: Το με αριθ. πρωτ 40983/16.6.2020 έγγραφο του Πρύτανη του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής.

Περίληψη Ερωτήματος: Εάν α) κατά τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος Φυσικοθεραπείας της Σχολής Επιστημών Υγείας και Πρόνοιας του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, με θέμα την Εισήγηση Ίδρυσης Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών, νόμιμα συνυπολογίστηκε στο σύνολο των μελών του Τμήματος, για το σχηματισμό της προβλεπόμενης από το άρθρο 32 παρ.2 του ν.4485/2017 πλειοψηφίας, μέλος Δ.Ε.Π, το οποίο απουσίαζε λόγω μακρόχρονης αναρρωτικής άδειας, β) σε περίπτωση που το

απουσιάζον μέλος δεν έπρεπε να συνυπολογιστεί στο σύνολο των μελών του Τμήματος, με δεδομένο ότι η πρόταση έλαβε την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών, δύναται να ακολουθηθεί η διαδικασία εξέτασης της ίδρυσης του Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών από την Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών, κατ'άρθρο 32 παρ.5 του ν.4485/2017.

.....

Στο πιο πάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Γ') γνωμοδότησε, ως εξής:

Ιστορικό

Στο παραπάνω έγγραφο ερώτημα της υπηρεσίας και στα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν, εκτίθεται το ακόλουθο πραγματικό:

1. Κατά τη Συνέλευση του Τμήματος Φυσιοθεραπείας του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής (εφεξής Π.Α.Δ.Α) της 25.2.2020, συζητήθηκε, μετά από αίτηση έξι (6) μελών του σώματος, πρόταση εισήγησης για την ίδρυση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ) με τίτλο «Νευρολογική Φυσιοθεραπεία». Τη Συνέλευση του Τμήματος Φυσιοθεραπείας απαρτίζουν δεκαέξι (16) μέλη, εκ των οποίων ένα (1) μέλος Δ.Ε.Π κατά τη Συνεδρίαση της 25.2.2020 απουσίαζε, διότι βρισκόταν από το Νοέμβριο του έτους 2019 σε αναρρωτική άδεια. Κατά την ψηφοφορία των παρισταμένων δεκαπέντε (15) μελών της Συνέλευσης, επί της πρότασης που κατατέθηκε, οχτώ (8) μέλη ψήφισαν υπέρ της πρότασης, ένα (1) μέλος ψήφισε κατά της πρότασης και έξι (6) μέλη ψήφισαν λευκό.

2. Σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 32 παρ.2 του ν.4485/2017 τα Π.Μ.Σ ιδρύονται με απόφαση της Συγκλήτου, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της Συνέλευσης του Τμήματος, που εισηγείται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών της. Στο με αριθ. 5/25.2.2020 πρακτικό της Συνέλευσης του Τμήματος διαπιστώθηκε ότι η υποβληθείσα πρόταση έλαβε την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων, όχι όμως και την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών της Συνέλευσης, δηλαδή εννέα (9) θετικές ψήφους.

3. Έξι (6) μέλη της Συνέλευσης με την από 7.4.2020 κοινή αίτησή τους προς την Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων του Π.Α.Δ.Α., ισχυριζόμενοι ότι το μέλος της Συνέλευσης που απουσιάζει με αναρρωτική άδεια δεν θα έπρεπε να ληφθεί υπόψη στο σύνολο των μελών της Συνέλευσης, για το σχηματισμό της απόλυτης πλειοψηφίας, ζητούν να διαβιβασθεί στην Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών η Εισηγήση της Συνέλευσης, αφού κατά την άποψή τους η πρόταση επί της οποίας αποφάνθηκε συγκέντρωσε την απόλυτη πλειοψηφία των μελών της. Ειδικότερα επικαλούνται ότι το απουσιάζον μέλος αντιμετωπίζει επί σειρά μηνών σοβαρά προβλήματα υγείας, δεν συμμετέχει στις Συνελεύσεις του Τμήματος από το Νοέμβριο του έτους 2019, δεν συμμετείχε στις εξετάσεις Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου 2020, αντικαταστάθηκε στις εξετάσεις των θεωρητικών και εργαστηριακών μαθημάτων του χειμερινού εξαμήνου 2019-2020, τα οποία του είχαν ανατεθεί και γενικώς έχει αντικατασταθεί πλήρως σε όλα τα εκπαιδευτικά διοικητικά και ακαδημαϊκά του καθήκοντα του τρέχοντος εαρινού εξαμήνου 2020. Περαιτέρω και αναφορικά με το νομικό ζήτημα που προκύπτει επικαλούνται την από 16.3.2020 γνωμάτευση της Δικηγόρου και Καθηγήτριας της Νομικής Σχολής του Ε.Κ.Π.Α κ. Αντωνίου Θεοδώρας, σύμφωνα με την οποία «Κατά τη διάρκεια της απουσίας τους λόγω εκπαιδευτικής άδειας ή άλλης νόμιμης άδειας τα μέλη ΔΕΠ απαλλάσσονται των εκ του νόμου υποχρεώσεών τους προκειμένου να αφοσιωθούν αποκλειστικά στο σκοπό, για τον οποίο χορηγήθηκε η άδεια. Επίσης είναι αυτονόητο ότι λόγω της άδειας απουσιάζουν νομίμως από τη θέση τους στην οικεία ακαδημαϊκή μονάδα. Ως εκ τούτου, δεν είναι δυνατόν κατά τη διάρκεια της απουσίας τους να ανατίθενται στα μέλη ΔΕΠ καθήκοντα απορρέοντα εκ της ιδιότητάς τους και της θέσης τους στο οικείο τμήμα. Με βάση τα ανωτέρω μέλη ΔΕΠ, όπως στην προκειμένη περίπτωση, που βρίσκονται και μάλιστα επί μακρόν σε εκπαιδευτική ή άλλη νόμιμη άδεια και έχουν αντικατασταθεί στα εκπαιδευτικά και διοικητικά τους καθήκοντα δεν είναι δυνατόν να συμμετέχουν, να ψηφίζουν και κατ' επέκταση να λαμβάνεται υπόψη η συμμετοχή τους στη Συνέλευση Τμήματος για τον σχηματισμό της απαιτούμενης απόλυτης πλειοψηφίας,

προκειμένου να εγκριθεί πρόταση εισήγησης για την ίδρυση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών.».

4. Σε συνέχεια της ανωτέρω αίτησης η Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών Υποθέσεων του Π.Α.Δ.Α, με το από 13.5.2020 έγγραφό της, αιτείται από τον Πρύτανη του ιδρύματος να ενεργήσει για την έκδοση γνωμοδότησης από τη Νομική Υπηρεσία, σχετικά με τα εξής ερωτήματα: α) εάν είναι βάσιμος ο ισχυρισμός των αναφερομένων στο από 7.4.2020 έγγραφο των μελών της Συνέλευσης του Τμήματος Φυσικοθεραπείας, σχετικά με την εγκυρότητα της απόφασης της Συνέλευσης του Τμήματός τους και β) σε περίπτωση που ο ανωτέρω ισχυρισμός είναι βάσιμος, εάν μπορεί να ακολουθηθεί η νόμιμη διαδικασία εξέτασης της ίδρυσης του συγκεκριμένου Π.Μ.Σ από την Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών, σύμφωνα με την παρ.5 του άρθρου 32 του ν.4485/2017.

5. Κατόπιν των ανωτέρω ο Πρύτανης του Π.Α.Δ.Α. απέστειλε στο Δικαστικό Γραφείο το υπ' αριθ. πρωτ.40983/16.6.2020 έγγραφό του, με το οποίο έθεσε το ανωτέρω ερώτημα.

Νομοθετικό πλαίσιο

6. Στη διατάξεις των άρθρων 16 παρ.1, 23 παρ.7 και 31 του ν.4009/2011 «Δομή, λειτουργία, διασφάλιση της ποιότητας σπουδών και διεθνοποίηση των ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων (ΦΕΚ Α' 195), όπως ισχύουν, ορίζονται τα ακόλουθα:

«Άρθρο 16 : 1. Το διδακτικό και ερευνητικό έργο στα Α.Ε.Ι. ασκείται από τους Καθηγητές οι οποίοι διακρίνονται σε Καθηγητές πρώτης βαθμίδας (Καθηγητές), αναπληρωτές Καθηγητές και επίκουρους Καθηγητές. Ως Διδακτικό έργο νοείται αυτό που ορίζεται στο άρθρο 31, ενώ το ερευνητικό έργο περιλαμβάνει ιδίως τη βασική ή εφαρμοσμένη έρευνα, την καθοδήγηση διπλωματικών εργασιών, μεταπτυχιακών διπλωμάτων και διδακτορικών διατριβών και συμμετοχή σε συνέδρια και ερευνητικά σεμινάρια...

Άρθρο 23 : 1...2...3...4...5...6...7. Στον Οργανισμό κάθε ιδρύματος ορίζονται οι διδακτικές, ερευνητικές και διοικητικές υποχρεώσεις των καθηγητών πλήρους και μερικής απασχόλησης...

Άρθρο 31 : Το Διδακτικό έργο κατανέμεται σε εξαμηνιαία μαθήματα. Ως Διδακτικό έργο θεωρείται: α) η αυτοτελής διδασκαλία ενός μαθήματος, β) η αυτοτελής διδασκαλία μαθημάτων εμβάθυνσης σε μικρές ομάδες φοιτητών, γ) οι εργαστηριακές και κλινικές ασκήσεις και η εν γένει πρακτική εξάσκηση των φοιτητών, δ) η επίβλεψη εργασιών ή διπλωματικών εργασιών και ε) η οργάνωση σεμιναρίων ή άλλων ανάλογων δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στην εμπέδωση των γνώσεων των φοιτητών».

7. Στα άρθρα 20, 21 παρ. 1, 23 παρ.11, 30 παρ.1, 31 παρ.1, 3, 6 και 32 παρ. 1, 2, 3, 5 του ν.4485/2017 «Οργάνωση και λειτουργία της ανώτατης εκπαίδευσης, ρυθμίσεις για την έρευνα και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ Α' 114), όπως ισχύουν, ορίζονται τα ακόλουθα:

«**Άρθρο 20** : Όργανα του Τμήματος είναι: α) η Συνέλευση του Τμήματος, β) το Διοικητικό Συμβούλιο και γ) ο Πρόεδρος του Τμήματος.

Άρθρο 21 : 1. Η Συνέλευση του Τμήματος απαρτίζεται από: α) Τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος, ως εξής: αα. Από τους ανωτέρω, εφόσον ο αριθμός τους είναι μικρότερος ή ίσος του τριάντα (30). ββ. Αν τα μέλη Δ.Ε.Π. υπερβαίνουν τα τριάντα (30), στη Συνέλευση μετέχουν τριάντα (30) εκπρόσωποι, οι οποίοι κατανέμονται στους Τομείς ανάλογα με το συνολικό αριθμό των μελών Δ.Ε.Π. κάθε Τομέα. Οι ανωτέρω εκλέγονται με ετήσια θητεία, κατ'αναλογία του αριθμού των μελών του Τομέα σε κάθε βαθμίδα, με άμεση και μυστική ψηφοφορία όλων των μελών Δ.Ε.Π του Τομέα....β) τον Πρόεδρο και τον Αναπληρωτή Πρόεδρο του Τμήματος και, εφόσον υπάρχουν Τομείς, από τους Διευθυντές των Τομέων, οι οποίοι δεν συνυπολογίζονται στον αριθμό των τριάντα (30) μελών της περίπτωσης α'. γ) Τους εκπροσώπους των φοιτητών σε ποσοστό 15% του συνόλου των μελών της Συνέλευσης του Τμήματος των περιπτώσεων α' και β' και σε κάθε περίπτωση όχι περισσότερους των δέκα (10)..... δ) Τρεις (3) εκπροσώπους, έναν (1) ανά κατηγορία από τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. του Τμήματος, οι οποίοι εκλέγονται, μαζί με τους αναπληρωτές τους, για ετήσια θητεία, με δυνατότητα επανεκλογής, από ενιαίο ψηφοδέλτιο ανά κατηγορία, με άμεση, μυστική και καθολική ψηφοφορία όλων των μελών της οικείας κατηγορίας προσωπικού του Τμήματος. Η Συνέλευση του Τμήματος συγκροτείται και λειτουργεί νόμιμα έστω και αν οι εκπρόσωποι

των περιπτώσεων γ' και δ' δεν έχουν εκλεγεί. Οι προπτυχιακοί φοιτητές δεν ψηφίζουν για θέματα που αφορούν στις σπουδές δεύτερου και τρίτου κύκλου...

Άρθρο 23 : 1...11. Ο Πρόεδρος του Τμήματος έχει τις εξής αρμοδιότητες και όσες άλλες προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος νόμου, του Οργανισμού, του Εσωτερικού Κανονισμού, καθώς και τις λοιπές διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας: α)....β)....γ)....δ)....ε)....στ)....ζ) διαβιβάζει στα προβλεπόμενα από το νόμο όργανα γνώμες, προτάσεις ή εισηγήσεις της Συνέλευσης Τμήματος,.....

Άρθρο 30: 1. Ο δεύτερος κύκλος σπουδών της ανώτατης εκπαίδευσης συνίσταται στην παρακολούθηση Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.), το οποίο ολοκληρώνεται με την απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.). Τα Π.Μ.Σ. εντάσσονται στο στρατηγικό σχεδιασμό των Α.Ε.Ι., διέπονται από επιστημονική συνοχή και αποσκοπούν: α) στην περαιτέρω προαγωγή της γνώσης, την ανάπτυξη της έρευνας και των τεχνών, καθώς και την ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών, κοινωνικών, πολιτιστικών και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας, β) στην υψηλού επιπέδου εξειδίκευση των πτυχιούχων σε θεωρητικές και εφαρμοσμένες περιοχές συγκεκριμένων γνωστικών κλάδων, ειδικές θεματικές ενότητες ή επιμέρους κλάδους των γνωστικών αντικειμένων του πρώτου κύκλου σπουδών των οικείων Τμημάτων.....

Άρθρο 31 : 1. Αρμόδια όργανα για την ίδρυση, οργάνωση και λειτουργία των Π.Μ.Σ. και την οργάνωση των διδακτορικών σπουδών είναι: α) η Σύγκλητος του Ιδρύματος, β) η Συνέλευση του Τμήματος ή η Ειδική Διατμηματική Επιτροπή σε περίπτωση διατμηματικού Π.Μ.Σ. και η Ειδική Διιδρυματική Επιτροπή σε περίπτωση διιδρυματικού Π.Μ.Σ., σύμφωνα με το άρθρο 43, γ) η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) του Π.Μ.Σ., δ) η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών, ε) ο Διευθυντής του Π.Μ.Σ.. 2.....3. Η Συνέλευση του οικείου Τμήματος έχει τις εξής αρμοδιότητες: α) εισηγείται στη Σύγκλητο δια της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών της παραγράφου 5 του άρθρου 32 για την αναγκαιότητα ίδρυσης Π.Μ.Σ., σύμφωνα με το άρθρο 32, β)....γ).... δ).... ε).... στ)..... 4.5..... 6. Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών συστήνεται

σε κάθε Ίδρυμα, αποτελείται από τον Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων, ο οποίος εκτελεί χρέη προέδρου και τους Κοσμήτορες του οικείου Ιδρύματος ως μέλη και έχει τις αρμοδιότητες που προβλέπονται στην παράγραφο 5 του άρθρου 32.....

Άρθρο 32 : 1. Τα Π.Μ.Σ. ιδρύονται με απόφαση της Συγκλήτου, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της Συνέλευσης του Τμήματος και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Με την απόφαση ίδρυσης καθορίζονται ο τίτλος του προγράμματος και του απονεμόμενου διπλώματος, οι ειδικεύσεις, το Τμήμα που το οργανώνει, το γνωστικό αντικείμενο, η γλώσσα διεξαγωγής του προγράμματος, η διάρκεια φοίτησης, οι πιστωτικές μονάδες, η διάρκεια της λειτουργίας του, καθώς και τα τυχόν τέλη φοίτησης. 2. Η Συνέλευση του Τμήματος εισηγείται με την απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών της. Στην εισήγηση εκτίθενται αναλυτικά: α) ο τίτλος, το γνωστικό αντικείμενο και ο σκοπός του προγράμματος, β) οι κατηγορίες των πτυχιούχων που γίνονται δεκτοί, γ) η χρονική διάρκεια φοίτησης για τη χορήγηση του τίτλου, δ) οι ειδικεύσεις που τυχόν έχει το πρόγραμμα, οι οποίες δεν μπορεί να είναι περισσότερες από τρεις, ε) το ενδεικτικό πρόγραμμα, ανά ειδίκευση αν υπάρχουν περισσότερες ειδικεύσεις, των θεωρητικών, εργαστηριακών, καλλιτεχνικών ή κλινικών μαθημάτων, στο οποίο περιλαμβάνεται και η εκπόνηση διπλωματικής εργασίας, οι πρακτικές ασκήσεις και κάθε άλλου είδους ερευνητικές και εκπαιδευτικές δραστηριότητες, καθώς και οι αντίστοιχες πιστωτικές μονάδες, στ) η γλώσσα διδασκαλίας και εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας, η οποία μπορεί να είναι διάφορη της ελληνικής, ζ) ο αριθμός των μεταπτυχιακών φοιτητών, η) οι δυνατότητες και οι ανάγκες του οικείου Τμήματος σε προσωπικό και υλικοτεχνική υποδομή για την απρόσκοπτη λειτουργία του προγράμματος, θ) τον αναλυτικό προϋπολογισμό, συμπεριλαμβανομένου του αναλυτικού λειτουργικού κόστους του προγράμματος, τις πηγές χρηματοδότησης και τους εν γένει πόρους της λειτουργίας του, ι) η ειδική αιτιολόγηση της τυχόν ανάγκης επιβολής τέλους φοίτησης, καθώς και του ύψους του τέλους αυτού σε αναλογία προς τις πάσης φύσεως παροχές προς τους φοιτητές, ια) η χρονική διάρκεια λειτουργίας του προγράμματος. 3. Η εισήγηση συνοδεύεται από: α) μελέτη σκοπιμότητας,

στην οποία εκτίθενται αναλυτικά οι επιστημονικοί, επιστημολογικοί και κοινωνικοί λόγοι που καθιστούν αναγκαία και σημαντική τη λειτουργία του Π.Μ.Σ., η συνάφεια του Π.Μ.Σ. με το αντικείμενο του πρώτου κύκλου σπουδών του Τμήματος, η επιστημονική επάρκεια των διδασκόντων ως προς το συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο, με ανάλογο ερευνητικό και δημοσιευμένο έργο, ο βαθμός σύνδεσης της διδασκαλίας με την έρευνα, καθώς και οι στόχοι του Π.Μ.Σ. και τα κριτήρια βάσει των οποίων θα αξιολογηθεί σύμφωνα με το άρθρο 44, β) αναλυτικό προϋπολογισμό λειτουργίας κατ' έτος και για πέντε (5) συνεχή έτη, καθώς και έκθεση βιωσιμότητας του προγράμματος, ο ακριβής τρόπος κατάρτισης των οποίων ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, γ) έκθεση του οικείου Τμήματος, από την οποία προκύπτει η ύπαρξη της βασικής υποδομής και του αναγκαίου εξοπλισμού για τη λειτουργία του προγράμματος, καθώς και ειδική αιτιολόγηση ως το προς το ποσοστό της τυχόν εξ αποστάσεως διδασκαλίας σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 30. 4...5. Η εισήγηση της Συνέλευσης του Τμήματος διαβιβάζεται στη Σύγκλητο δια της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών του Ιδρύματος. Αν η Επιτροπή κρίνει την εισήγηση ελλιπή, διαφωνεί ως προς το περιεχόμενο των στοιχείων των παραγράφων 2 και 3, καθώς και αν διαπιστώνει αλληλοεπικάλυψη των γνωστικών αντικειμένων που τα Π.Μ.Σ. του Ιδρύματος θεραπεύουν, αναπέμπει εντός αποκλειστικής προθεσμίας τριάντα (30) ημερών την εισήγηση στη Συνέλευση του Τμήματος με αιτιολογημένη απόφασή της. Το Τμήμα αφού λάβει υπόψη τις υποδείξεις της Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών, υποβάλλει εκ νέου σε αυτήν, την εισήγησή του. Αν, μέσα σε αποκλειστική προθεσμία τριάντα (30) ημερών, για δεύτερη φορά η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών δεν κάνει αποδεκτή την εισήγηση, το Τμήμα μπορεί να υποβάλει απευθείας την εισήγησή του στη Σύγκλητο. 6. Η απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ., προτού δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, κοινοποιείται στον Υπουργό Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, μαζί με την εισήγηση της παραγράφου 2 και τα συνοδευτικά αυτής έγγραφα της παραγράφου 3....».

8. Στα άρθρα 2 παρ.1, 54 παρ.1, 55 παρ.1 και 56 παρ. 3, 8 του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 3528/2007 (ΦΕΚ Α' 26), όπως ισχύει, ορίζονται τα ακόλουθα:

«Άρθρο 2: Έκταση εφαρμογής. 1. Στις διατάξεις του παρόντος Κώδικα υπάγονται οι πολιτικοί διοικητικοί υπάλληλοι του κράτους και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου. 2. Υπάλληλοι ή λειτουργοί του κράτους ή νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, οι οποίοι, κατά συνταγματική ή νομοθετική πρόβλεψη, διέπονται από ειδικές διατάξεις, καθώς και οι υπάλληλοι των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης, υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται από τις ειδικές γι' αυτούς διατάξεις.....

Άρθρο 54 : 1. Στον υπάλληλο που είναι ασθενής ή χρειάζεται να αναρρώσει, χορηγείται αναρρωτική άδεια με αποδοχές τόσων μηνών όσα είναι τα έτη της υπηρεσίας του, από την οποία αφαιρείται το σύνολο των αναρρωτικών αδειών που τυχόν έχει λάβει μέσα στην προηγούμενη πενταετία. Αναρρωτική άδεια χορηγούμενη χωρίς διακοπή δεν μπορεί να υπερβεί τους δώδεκα (12) μήνες.....

Άρθρο 55 : Χορήγηση αναρρωτικής άδειας. 1. Η αναρρωτική άδεια χορηγείται ανά μήνα με εξαίρεση την περίπτωση των δυσίατων νοσημάτων όπως αυτά ορίζονται με την απόφαση της παραγράφου 4 του άρθρου 54 που χορηγείται ανά εξάμηνο κατ' ανώτατο όριο.....

Άρθρο 56 : 1.....2.....3. Αναρρωτική άδεια πέραν των οκτώ (8) ημερών κατ' έτος χορηγείται ύστερα από γνωμάτευση της οικείας υγειονομικής επιτροπής, με εξαίρεση την περίπτωση που η άδεια χορηγείται βάσει γνωμάτευσης του διευθυντή κλινικής δημοσίου νοσοκομείου και εφόσον πρόκειται για νοσηλεία επτά (7) ημερών τουλάχιστο ή κατόπιν χειρουργικής επέμβασης..... 8. Ύστερα από κάθε εξέταση, καθώς και μετά τη λήξη του ανωτάτου χρονικού ορίου αναρρωτικής άδειας, οι υγειονομικές επιτροπές γνωμοδοτούν εάν η νόσος είναι ιάσιμη ή όχι. Στη δεύτερη περίπτωση και αφού η γνωμάτευση γίνει οριστική, ο υπάλληλος απολύεται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 153.....».

9. Στα άρθρα 13 παρ.1 και 15 παρ.1 του « Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας», που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν.2690/1999 (ΦΕΚ Α' 45) ορίζονται τα ακόλουθα :

«Άρθρο 13 : 1. Για τη νόμιμη συγκρότηση συλλογικού οργάνου απαιτείται ο ορισμός, με πράξη, όλων των μελών (τακτικών και αναπληρωματικών) που προβλέπει ο νόμος.....

Άρθρο 15 : 1. Οι αποφάσεις των συλλογικών οργάνων, αν ο νόμος δεν ορίζει διαφορετικά, λαμβάνονται με την απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων μελών...».

Ερμηνεία και Εφαρμογή Διατάξεων

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και του όλου νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη του Τμήματος από την ερωτώσα Υπηρεσία, συνάγονται τα ακόλουθα:

10. Με το ν.4485/2017 αναθεωρήθηκε το πλαίσιο ίδρυσης και λειτουργίας Μεταπτυχιακών Προγραμμάτων Σπουδών, το οποίο, μέχρι της θέσης σε ισχύ των διατάξεων του, ρυθμιζόταν από το ν.3685/2008 (Α' 148). Όπως προκύπτει από την αιτιολογική έκθεση του ν.4485/2017, «στον άξονα της ακαδημαϊκής αναβάθμισης των Α.Ε.Ι., εντάσσεται και η διασφάλιση της ακαδημαϊκότητας των Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών, η διαφάνεια και ο εξορθολογισμός στους προϋπολογισμούς τους, ο περιορισμός της ιδιοποίησης των πόρων τους, η δυνατότητα δωρεάν φοίτησης, σε όσα Π.Μ.Σ απαιτούν τέλη φοίτησης με βασική αρχή ότι κανένας φοιτητής δεν θα πρέπει να αποκλείεται από τις μεταπτυχιακές σπουδές για οικονομικούς λόγους και παράλληλα η ενίσχυση των Π.Μ.Σ που λειτουργούν χωρίς τέλη φοίτησης.». Σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου αυτού τα Π.Μ.Σ ιδρύονται με απόφαση της Συγκλήτου, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της Συνέλευσης του Τμήματος και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Λόγω της ιδιαίτερης μέριμνας που επιφυλάσσει το νέο θεσμικό πλαίσιο για τον δεύτερο και τρίτο κύκλο σπουδών των Α.Ε.Ι και της σπουδαιότητας που τους αποδίδει για την προαγωγή της γνώσης, την ανάπτυξη της έρευνας και των τεχνών και

την υψηλού επιπέδου εξειδίκευση των πτυχιούχων, η εισήγηση της Συνέλευσης απαιτείται αφενός να περιέχει όλα εκείνα τα στοιχεία που εξατομικεύουν το προτεινόμενο Π.Μ.Σ., το κόστος λειτουργίας του προγράμματος και τις πηγές χρηματοδότησής του αφετέρου να συνοδεύεται από μελέτη σκοπιμότητας, αναλυτικό προϋπολογισμό λειτουργίας και έκθεση βιωσιμότητας του προγράμματος, καθώς και έκθεση για το αν υπάρχει η βασική υποδομή για τη λειτουργία του ΠΜΣ. Με δεδομένο ότι ο νόμος αναθέτει στη Συνέλευση του Τμήματος την πρωτοβουλία για την κίνηση της διαδικασίας ίδρυσης Π.Μ.Σ. και προκειμένου να διασφαλιστούν οι προαναφερόμενοι στόχοι του απαιτεί η σχετική εισήγησή να στηρίζεται σε αυξημένη πλειοψηφία και δη στην απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών της Συνέλευσης, μη αρκούμενος στην απόλυτη πλειοψηφία των παρόντων, που αποτελεί τον κανόνα στη λήψη αποφάσεων των συλλογικών οργάνων (άρθρο 13 του ν.2690/1999).

11. Σύμφωνα δε με τα οριζόμενα στο άρθρο 21 του ν.4485/2017, η Συνέλευση των μελών του Τμήματος απαρτίζεται από τα μέλη Δ.Ε.Π του Τμήματος, άνευ άλλης προϋπόθεσης, εφόσον αυτό αριθμεί μέχρι 30 μέλη, από τον Πρόεδρο και τον Αναπληρωτή Πρόεδρο του Τμήματος και εφόσον υπάρχουν Τομείς, από τους Δ/ντές Τομέων, οι οποίοι δεν συνυπολογίζονται στον αριθμό των 30 μελών, εκπροσώπους των φοιτητών (μέχρι 10) σε ποσοστό 15% του συνόλου των μελών της Συνέλευσης και από τρεις (3) εκπροσώπους των μελών Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. (έναν από κάθε κατηγορία). Η συμμετοχή των μελών Δ.Ε.Π. στα συλλογικά όργανα του Ιδρύματος τους, σε επιτροπές και συμβούλια, σε εκλεκτορικά σώματα και εισηγητικές επιτροπές, καθώς και η κατοχή θέσης Διευθυντή Τομέα, Προέδρου Τμήματος, Κοσμήτορα Σχολής, Αντιπρύτανη-Πρύτανη, εξειδικεύεται στις επιμέρους διατάξεις της ισχύουσας Πανεπιστημιακής νομοθεσίας (άρθρο 19 του ν.4009/2011, άρθρα 12, 16, 31, 53 του ν.4485/2017 κ.α), εμπίπτει στον κύκλο των ακαδημαϊκών τους καθηκόντων και ασκείται παράλληλα με το λοιπό διδακτικό και ερευνητικό τους έργο (άρθρα 16 και 31 του ν.4009/2011).

12. Τα μέλη Δ.Ε.Π, εκτός των ειδικών αδειών που προβλέπονται στο άρθρο 27 του ν.4009/2011, δικαιούνται, ελλείψει ειδικότερης γι' αυτούς ρύθμισης, ως δημόσιοι λειτουργοί κατ'άρθρο 16 παρ.6 του ισχύοντος Συντάγματος, αναρρωτικών αδειών, υπό τους όρους και προϋποθέσεις που προβλέπονται στον κυρωθέντα με το ν.3528/2007 «Κώδικα Δημοσίων Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ.» όπως ισχύει. Σύμφωνα με τα οριζόμενα στον νόμο αυτό η αναρρωτική άδεια, πέραν των οκτώ (8) ημερών κατ' έτος, χορηγείται κατά κανόνα, ύστερα από γνωμάτευση της οικείας υγειονομικής επιτροπής με ανώτατο χρόνο τους 12 μήνες (διπλασιαζόμενος ο χρόνος στην περίπτωση δυσίατων νοσημάτων). Δεδομένου δε ότι η χορήγηση αναρρωτικής άδειας, συναρτάται με την ύπαρξη προβλημάτων υγείας και την πραγματική αδυναμία άσκησης των καθηκόντων του υπαλλήλου, και σκοπός της είναι να του δοθεί ο αναγκαίος χρόνος για ίαση (αφού στην περίπτωση που κριθεί ότι η ασθένεια δεν είναι ιάσιμη προβλέπεται τελικώς απόλυση του υπαλλήλου), για όσο διαρκεί, ο υπάλληλος έχει νόμιμο κώλυμα άσκησης του συνόλου των καθηκόντων του. Εξάλλου γίνεται δεκτό ότι η αναρρωτική άδεια παρασχεθείσα μετά γνώμη υγειονομικής επιτροπής δεν δύναται να διακοπεί χωρίς γνώμη της ίδιας επιτροπής, αφού η άδεια λόγω υγείας δεν είναι δικαίωμα μόνο του υπαλλήλου, το οποίο διαχειρίζεται κατά την ελεύθερη βούλησή του, αλλά υπηρεσιακή κατάσταση, εξυπηρετούσα προεχόντως το δημόσιο συμφέρον, ρυθμιζόμενη από διατάξεις αναγκαστικού δικαίου (Ατομ.Γνωμ.ΝΣΚ 815/1989).

13. Κατ'ακολουθία και το μέλος Δ.Ε.Π. που τελεί σε νόμιμη μακροχρόνια αναρρωτική άδεια, κατά τη διάρκεια της οποίας ούτε αναστέλλεται, ούτε αργεί η ιδιότητά του, ως μέλος Δ.Ε.Π¹, κωλύεται να ασκήσει το σύνολο των ακαδημαϊκών του καθηκόντων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η συμμετοχή του στα συλλογικά όργανα του Α.Ε.Ι, στα οποία είναι μέλος, πλην αν άλλως ορίζεται στο νόμο. Τέτοια περίπτωση εξαίρεσης από τον κανόνα αποτελεί η περίπτωση συμμετοχής μελών Δ.Ε.Π στα εκλεκτορικά σώματα για

¹Ομοίως με τις Ατομ.Γνωμ.ΝΣΚ 73/2016 και 81/2016 έχει κριθεί ότι για τα μέλη Δ.Ε.Π που βρίσκονται σε μακροχρόνια άδεια άνευ αποδοχών ή εκπαιδευτική άδεια καίτοι οφείλουν να απέχουν από τις συνεδριάσεις των συλλογικών οργάνων που συμμετέχουν, (Ατομ. Γνωμ.ΝΣΚ 539/2012, 352/2013), ωστόσο δεν αναστέλλεται, ούτε αργεί η ιδιότητά τους ως μελών Δ.Ε.Π.

την ανάδειξη των μονοπρόσωπων οργάνων διοίκησης των Α.Ε.Ι. Ειδικότερα με το άρθρο 68 του ν.4692/2020 (Α'111/12.6.2020) προβλέφθηκε ότι στο εκλεκτορικό σώμα για την ανάδειξη Πρύτανη και Αντιπρυτάνεων δύναται να συμμετέχουν και όσοι απουσιάζουν από τη θέση τους, ανεξαρτήτως του λόγου απουσίας τους, εφόσον η απουσία δεν συνεπάγεται την αναστολή, ή την απαγόρευση άσκησης των καθηκόντων τους. Σύμφωνα δε με την αιτιολογική έκθεση της διάταξης ως αναστολή νοείται η κατ' άρθρο 24 παρ.4 του ν.4009/2011, ενώ ως απαγόρευση άσκησης καθηκόντων νοείται η προβλεπόμενη στο άρθρο 24 του π.δ.160/2008, λόγω πειθαρχικής ποινής. Αντίστοιχη ρύθμιση περιείχε και το άρθρο 15 παρ.2 περ.γ' του ν.4485/2017, αναφορικά με την ανάδειξη Πρύτανη και Αντιπρυτάνεων, το οποίο όμως καταργήθηκε με το άρθρο 128 του ν.4692/2020. Η ίδια πρόβλεψη έγινε αναφορικά με την ανάδειξη Κοσμητόρων, Προέδρων Τμημάτων και Διευθυντών Τομέων με τις διατάξεις των άρθρων 96, 97 και 98 του ίδιου νόμου 4692/2020, που αντικατέστησαν τις διατάξεις των άρθρων 19 παρ.2, 23 παρ.3 και 27 παρ.3 του ν.4485/2017 αντίστοιχα.

14. Το ως άνω κώλυμα συμμετοχής έχει την έννοια ότι το απουσιάζον με αναρρωτική άδεια μέλος Δ.Ε.Π. κωλύεται να συμμετάσχει νόμιμα στις συνεδριάσεις του συλλογικού οργάνου, όπου διατυπώνεται γνώμη ή πρόταση που κατατείνει στη λήψη απόφασης, χωρίς ωστόσο η απουσία του να επιδρά στη συγκρότηση του συλλογικού οργάνου, στο οποίο εκ του νόμου είναι μέλος. Εξάλλου όπου ο νομοθέτης ήθελε να μη λαμβάνεται υπόψη το απουσιάζον μέλος για τη νόμιμη συγκρότηση του συλλογικού οργάνου το όρισε ρητά, όπως με την διάταξη του άρθρου 19 του ν.4009/2011, όπου ορίστηκε ότι στο συνολικό αριθμό των εκλεκτόρων για εκλογή ή εξέλιξη μελών Δ.Ε.Π. δεν λαμβάνονται υπόψη όσοι απουσιάζουν λόγω νόμιμης άδειας. Αντιθέτως, το γεγονός ότι στα εκλεκτορικά σώματα για την ανάδειξη μονοπρόσωπων οργάνων, όπως προαναφέρθηκε, δόθηκε το δικαίωμα συμμετοχής και στα απουσιάζοντα μέλη (πλην αυτών που βρίσκονται σε αναστολή ή τους απαγορεύεται να ασκήσουν τα καθήκοντά τους), ενισχύει τη θέση ότι τα μέλη αυτά εκ του νόμου συμπεριλαμβάνονται στη δύναμη του

εκλεκτορικού σώματος και σε περίπτωση που εξέλιπε η ειδική ρύθμιση δεν θα μπορούσαν να συμμετέχουν με ψήφο.

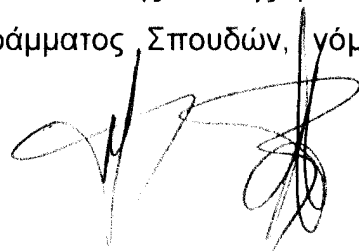
15. Κατά ακολουθία και με δεδομένο ότι στο άρθρο 32 παρ.2 του ν.4485/2017 απαιτείται η Εισήγηση της Συνέλευσης του Τμήματος για την ίδρυση Π.Μ.Σ. να λαμβάνεται με αυξημένη πλειοψηφία, που συνίσταται στην απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του Τμήματος, θα πρέπει στη αριθμητική δύναμη του συνόλου των μελών του Τμήματος για το σχηματισμό της προβλεπόμενης απόλυτης πλειοψηφίας να συνυπολογιστεί και το μέλος εκείνο που απουσιάζει με μακροχρόνια αναρρωτική άδεια, αφού όπως προεκτέθηκε, εξακολουθεί να διατηρεί την ιδιότητα μέλους και τούτο ανεξαρτήτως του εάν κωλύεται να συμμετάσχει. Άλλωστε, σύμφωνα και με τα οριζόμενα στον Κ.Δ.Δ και όσα γίνονται ερμηνευτικώς δεκτά, για τη νόμιμη συγκρότηση συλλογικού οργάνου απαιτείται ο ορισμός, με πράξη, όλων των μελών (τακτικών και αναπληρωματικών), που προβλέπει ο νόμος, ενώ το κωλυόμενο λόγω ασθένειας μέλος δεν θεωρείται ως εκλείπον.

16. Υπό την αντίθετη εκδοχή, ότι δηλαδή τα απουσιάζοντα με μακροχρόνια αναρρωτική άδεια μέλη Δ.Ε.Π. δεν συνυπολογίζονται στην αριθμητική δύναμη του συλλογικού οργάνου, στο οποίο προβλέπεται εκ του νόμου η συμμετοχή τους, εφαρμοζόμενη κατά ακολουθία και σε όλες τις περιπτώσεις νομίμων μακροχρόνιων αδειών (εκπαιδευτικών, άνευ αποδοχών κλπ.), όπου ήδη έχει κριθεί ότι τα απουσιάζοντα εξ αυτού του λόγου μέλη δεν μπορούν να συμμετέχουν στα όργανα διοίκησης των Α.Ε.Ι (Ατομ.Γνωμ.ΝΣΚ 539/2012, 352/2013, 73/2016, 81/2016, 52/2020), θα οδηγούμαστε στο μη θεμιτό για το νομοθέτη αποτέλεσμα, επί καίριων ζητημάτων να λαμβάνονται αποφάσεις από τα όργανα των Α.Ε.Ι με συγκυριακές πλειοψηφίες, που δεν θα ανταποκρίνονται στην πραγματική δυναμική του Τμήματος.

Απάντηση

19. Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Γ') γνωμοδοτεί ομόφωνα ως εξής:

Κατά τη Γενική Συνέλευση του Τμήματος Φυσικοθεραπείας της Σχολής Επιστημών Υγείας και Πρόνοιας του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, με θέμα την Εισήγηση Ίδρυσης Μεταπτυχιακού Προγράμματος Σπουδών, νόμιμα

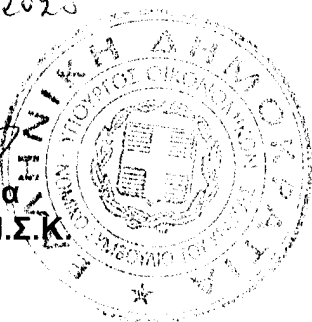
συνυπολογίστηκε στο σύνολο των μελών του Τμήματος, σύμφωνα με το άρθρο 32 του ν.4485/2017, για το σχηματισμό απόλυτης πλειοψηφίας υπέρ της πρότασης για ίδρυση Μ.Π.Σ, μέλος το οποίο απουσίαζε λόγω μακρόχρονης αναρρωτικής άδειας. Κατόπιν αυτού παρέλκει η απάντηση στο δεύτερο ερώτημα.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα 9-7-2020

Η Πρόεδρος

Βασιλική Δούσκα
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Η Εισηγήτρια

Σταυρούλα Μπανάκου
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.